

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне приватне право та захист прав людини

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ОПП-12	Міжнародне приватне право та захист прав людини	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки	Перший (бакалаврський)	3	6	5	Екзамен

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний та інші відповідно до навчальних занять.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: опанування здобувачами освіти фундаментальних засад міжнародного приватного права, включаючи вчення про колізійні норми та методи регулювання транскордонних відносин, через призму захисту прав людини, що передбачає вміння застосовувати правові інструменти для гарантування індивідуальних свобод, забезпечення доступу до правосуддя та реалізації міжнародних правозахисних стандартів у майнових, сімейних і трудових спорах з іноземним елементом.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК12	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК14	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
СК04	Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
СК05	Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК08	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК09	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН02	Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
ПРН06	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН08	Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у наукових дискусіях на семінарських заняттях, питання для поточного контролю, тести, питання для підсумкового контролю, оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі екзамену, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Поняття та сутність міжнародного приватного права

Поняття, природа юридично обов'язкової сили та сфера дії міжнародного приватного права. Історія міжнародного приватного права як інструментального механізму для захисту прав людини. Система і структура міжнародного приватного права. Співвідношення міжнародного приватного та національного права. Міжнародне приватне право як наука та навчальна дисципліна.

Тема 2. Джерела міжнародного приватного права

Джерела міжнародного публічного права: поняття, система, види. Міжнародні договори як джерело міжнародного приватного права. Міжнародно-правові звичаї. Національне законодавство держав. Судово-арбітражна практика, включаючи практику Європейського суду з прав людини.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного приватного права

Фізична особа в міжнародному приватному праві. Юридичні особи у міжнародному приватному праві. Особливості участі держав в міжнародним приватних відносинах. Транснаціональні корпорації як особливий суб'єкт міжнародного приватного права. Обмежений статус міжнародних міжурядових організацій як суб'єктів міжнародного приватного права.

Тема 4. Право власності у міжнародному приватному праві

Особливості правового регулювання відносин власності у міжнародному приватному праві. Виникнення і припинення права власності та інших речових прав. Право власності та інші речові права на рухоме майно, що перебуває в дорозі. Захист інвестицій у міжнародному приватному праві. Правове становище власності України за кордоном.

Тема 5. Право на повагу сімейного життя у міжнародному приватному праві

Колізійні прив'язки як засіб реалізації права особи на створення сім'ї в іноземному правовому полі. Обмеження автономії волі подружжя при виборі права для шлюбного договору. Майнові правовідносини подружжя в міжнародному приватному праві. Пріоритет принципу найкращих інтересів дитини над стандартними колізійними нормами. Кумулятивне колізійне регулювання у справах про міжнародне усиновлення.

Тема 6. Право на спадщину в міжнародному приватному праві

Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом. Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права українських громадян за кордоном. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

Тема 7. Право на гідні умови праці в міжнародному приватному праві

Трудові відносини з «іноземним елементом» та джерела їх регулювання. Колізійно-правове регулювання міжнародних трудових відносин. Трудові права громадян України за кордоном. Трудові права іноземців в Україні. Питання забезпечення соціальних прав.

Тема 8. Право на інтелектуальну власність у міжнародному приватному праві

Поняття та основні особливості інтелектуальної власності як об'єкта міжнародно-правового захисту. Міжнародно-правова охорона авторських та суміжних прав. Промислова власність та її міжнародна охорона. Угода СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності. Судова практика захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 9. Міжнародний комерційний арбітраж

Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ. Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражні рішення та їх виконання.

Тема 10. Практика ЄСПЛ у міжнародному приватному праві

Захист права власності у міжнародному приватному праві крізь призму практики ЄСПЛ. Захист прав людини у міжнародному цивільному процесі. Вплив рішень ЄСПЛ на розгляд міжнародних сімейних спорів в Україні. Право на повагу до приватного життя у транскордонних відносинах: позиції ЄСПЛ. Застосування стандартів ЄСПЛ при визнанні та виконанні рішень іноземних судів.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей.

Рекомендовані платформи:

- Coursera (International Law in Action: the Arbitration of International Disputes: <https://www.coursera.org/learn/arbitration-international-disputes>; Права людини дітей – міждисциплінарний вступ: <https://www.coursera.org/learn/childrens-rights#testimonials>; Права людини для відкритих суспільств: <https://www.coursera.org/learn/humanrights>);

- Prometheus (Людські права в дії: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+HR101+2019_T1/?utm_source);

- edX (International Human Rights Law: https://www.edx.org/learn/human-rights/universite-catholique-de-louvain-international-human-rights-law?index=rv_product_summary&queryId=62b406c8c8c6ec238a79d492a0f9c1c5&position=1).

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо); практичний, пошуковий метод.

Методи оцінювання: для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо; для підсумкового контролю проведення диференційованого заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення завдань, виконання вправ тощо).

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Підсумковий контроль передбачає проведення екзамену.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Бігняк О. В. Європейський суд з прав людини як інструмент захисту права власності. Часопис цивілістики. 2019. Вип. 34. С. 23-27. URL: <https://clj.nuoua.od.ua/archive/34/7.pdf>
2. Білоусов Є.М., Яковюк І.В. Міжнародне приватне право: підруч. Х.: Право, 2021. 408 с.
3. Вайцеховська О.Р., Руденко О.В. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. Х.: Право, 2023. 256 с.
4. Вишиновецька С.В., Корнєєв Ю.В. Міжнародне приватне право: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2020. 164 с.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

6. Манукян В.І. Страсбурзьке право. Європейський суд з прав людини. Право, практика, коментар. Харків: Право, 2019. 560 с.

7. Міжнародний захист прав людини: навч. посіб. / за заг. ред. О.Б. Онишко. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 540 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5215/1/Онишко%20О.Б.%20--%20Міжнародний%20захист.pdf>

8. Міжнародне приватне право: навч. посіб. / за заг. ред. К.Р. Резворович. Дніпро: ДДУВС, 2024. 92 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi84/0064593.pdf>

9. Островська Л.А., Тріпільський Г.Я. Застосування практики Європейського суду з прав людини при розгляді судами справ про захист права власності. Нове українське право. 2021. № 4. С. 44–49. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2021.4.7>

10. Панасюк О.П., Олійник С.М., Литовченко В.П. Глобалізація та її виклики для національних суверенітетів: аналіз впливу глобалізаційних процесів на сучасне міжнародне право. Академічні візії. 2024. Вип. 33. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12625395>

11. Права людини у міжнародному праві: підручник / за заг. ред. А.В. Войціховського. Харків: ООО «Планета-Принт», 2021. 404 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/8082bf52-e007-446c-8971-79bdd2a988a3/download>

12. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#top>

13. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

14. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр>

15. Holubieva V., Pravdiuk A., Oliinyk S. et al. Constitutional and legal provision of the right to access information in Ukraine and the countries of the European Union. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2022. Vol. 12(1). pp. 156-159. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7071e55e-a0ba-419f-b4ca-38ffb5ab89a8/content>

16. Oliinyk S., Kovalevska I., Leschynsky V. et al. The Influence of European Integration Processes on Safeguarding Human Rights and Basic Rights in Ukraine. Evropský politický a právní diskurz. 2024. Vol. 11(5). pp. 15-23. DOI: <https://doi.org/10.46340/eppd.2024.11.5.2>

17. Skaletska Z., Oliinyk S., Korniienko P. et al. International standards of social rights: current status and prospects for development. Lex Humana. 2023. Vol. 15(4). pp. 376–389. URL: <https://seer.ucp.br/seer/index.php/LexHumana/article/view/2792>

Викладач: Олійник Світлана Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права.

Гарант освітньої програми:

Козакова Ірина Віталіївна

кандидат юридичних наук, доцент